

Sparbarometer

Andra kvartalet 2005

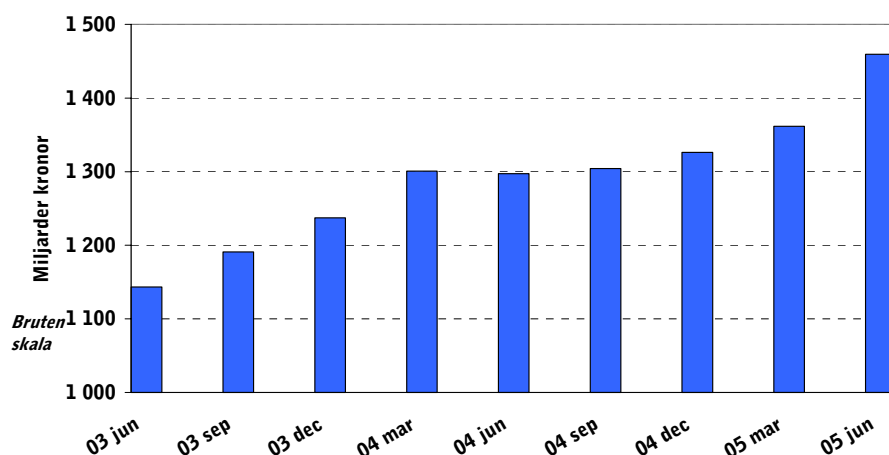
Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även de reala tillgångarnas värde beaktas.

Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom cirka en månad efter ett kvartalsskifte. Eftersom materialet baserar sig på korttidsstatistik kan det ske revideringar när årsstatistiken blir tillgänglig.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar minus skulder – har växt tydligt under tre kvartal i följd, efter att ha stått stilla under några kvartal dessförinnan. Till stor del förklaras utvecklingen av aktiepriserna - börskurserna gick ner under våren – sommaren 2004, och de stigande aktiekurserna under vintern 2004 och första halvåret 2005 har på nytt bidragit till att öka hushållens finansiella nettoförmögenhet.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2003 kv. 2 - 2005 kv. 2**

Under årets första sex månader ökade hushållens nettoförmögenhet med drygt 180 miljarder kr, motsvarande nästan 16 procent, samtidigt som t. ex. Affärsvärldens Generalindex steg med drygt 18 procent.

Också hushållens skulder ökade mellan första och andra kvartalet i år, plus drygt 50 Mdr eller 3 procent. Ser man till hela första halvåret är siffrorna 80 Mdr respektive 5 procent. Men eftersom värdet av tillgångarna växt snabbare än värdet av skulderna har

detta resulterat i att skuldkvoten (finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet) sjunkit något under både första och andra kvartalet i år. Skuldkvoten har dock varit påfallande stabil (kring 70 procent) de senaste tre-fyra åren. Dessförinnan ökade skuldkvoten successivt, från en mycket låg nivå (cirka 45 procent) år 1999 då börsvärdena stod på topp.

Hushållens ställning*

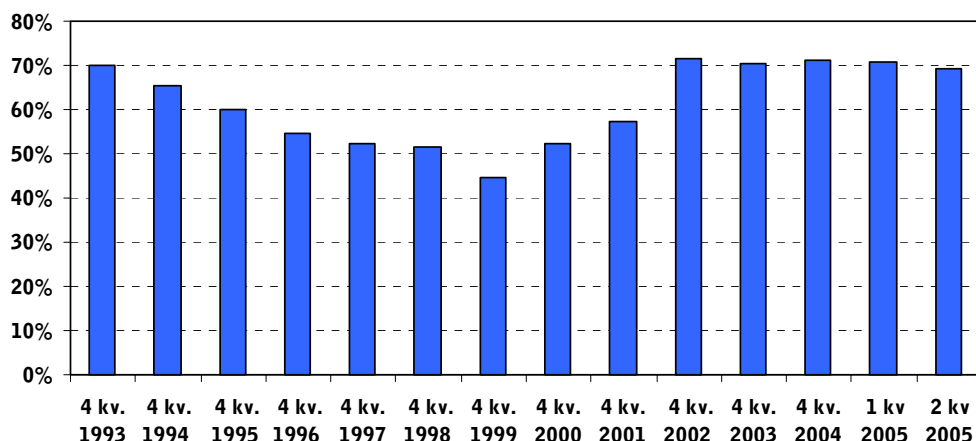
Miljarder kronor	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep	04 dec	05 mar	05 jun
Finansiella tillgångar	1 933	1 992	2 059	2 124	2 150	2 176	2 231	2 282	2 413
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 527	2 603	2 689	2 768	2 809	2 848	2 917	2 981	3 130
Skulder	1 383	1 412	1 451	1 467	1 512	1 544	1 591	1 620	1 671
Finansiell nettoförmögenhet	550	580	608	657	639	632	640	663	742
Inkl. kollektiva försäkringar	1 143	1 191	1 237	1 301	1 297	1 304	1 326	1 362	1 460
Skuldkvot***	71,6%	70,9%	70,5%	69,1%	70,3%	71,0%	71,3%	71,0%	69,2%
Inkl. kollektiva försäkringar	54,8%	54,2%	54,0%	53,0%	53,8%	54,2%	54,5%	54,3%	53,4%

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar)

I tabellen nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs. inkomst efter skatter och bidrag. Under de senaste fyra åren har förmögenheten successivt ökat i förhållande till disponibelinkomsterna. Denna utveckling fortsatte även under andra kvartalet i år. Men det är fortfarande långt till de höga nivåer som rådde vid millennieskiftet, då börsen stod som högst. Nettoeffekten av skuld- och förmögenhetstillväxten innebar under 2004 en marginell uppgång i nettoförmögenheten relativt disponibelinkomsterna, genom att tillgångssidan växte något snabbare än skuldsidan. Detta gällde även under första halvåret 2005.

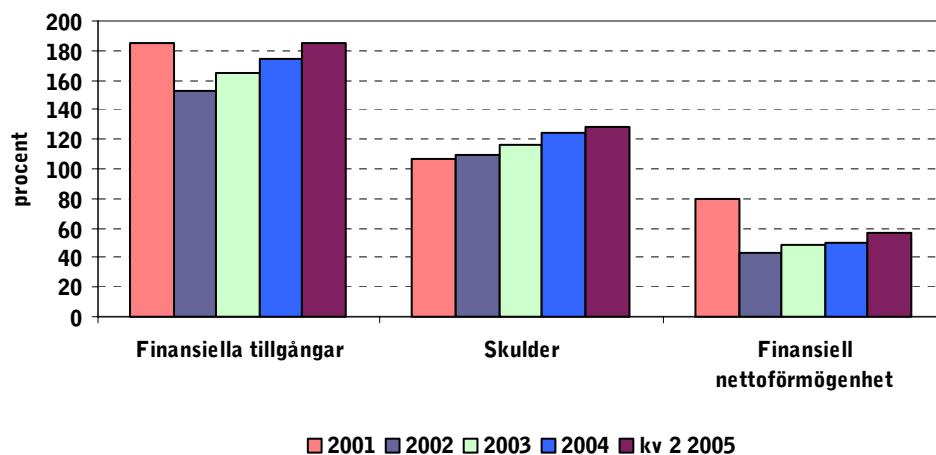
Hushållens finansiella nyckeltal

Miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004	kv 2 2005
Hushållens disponibla inkomster	1060	1155	1214	1248	1282	1299 *
Finansiella tillgångar	2139	2142	1847	2059	2231	2413
i procent av disponibla inkomster	202	185	152	165	174	186
Inkl. kollektiva försäkringar**	2693	2754	2407	2689	2917	3130
i procent av disponibla inkomster	254	239	198	215	228	241
Skulder	1123	1228	1324	1451	1591	1671
i procent av disponibla inkomster	106	106	109	116	124	129
Finansiell nettoförmögenhet	1016	914	523	608	640	742
i procent av disponibla inkomster	96	79	43	49	50	57
Inkl. kollektiva försäkringar**	1570	1527	1083	1237	1326	1460
i procent av disponibla inkomster	148	132	89	99	103	112

*) Den disponibla inkomsten för år 2004 och 2005 bygger på Konjunkturinstitutets prognoser

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Hushållens nysparande och skuldökning

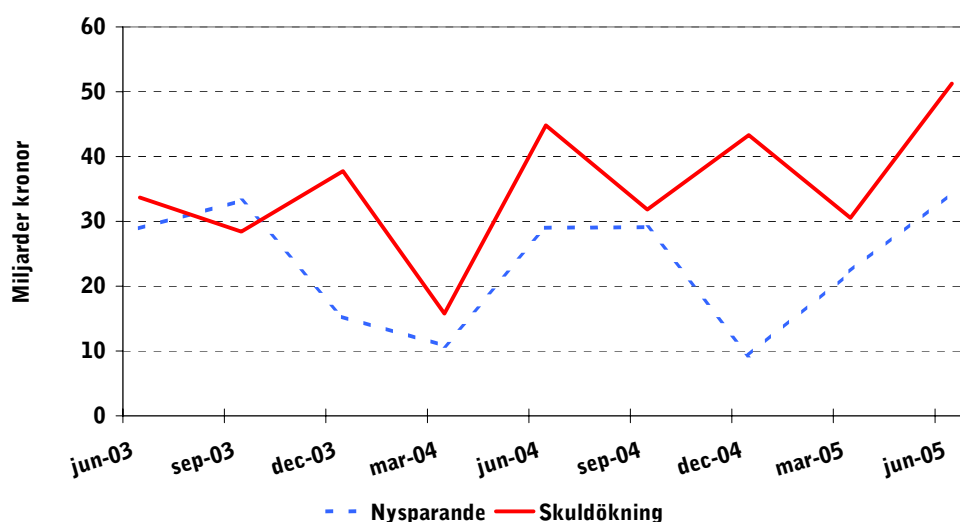
Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden

	2003			2004				2005	
	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Miljarder kronor									
Nysparande, brutto	28,9	33,2	15,3	10,8	29,0	29,1	9,3	22,3	34,4
Inkl. kollektiva försäkringar *	42,0	46,1	29,4	25,3	43,8	42,8	22,9	35,1	53,2
Skuldökning, brutto	33,7	28,4	37,7	15,8	44,8	31,8	43,3	30,5	51,2
Nysparande, netto	-4,7	4,8	-22,5	-5,0	-15,8	-2,7	-34,0	-8,3	-16,8
Inkl. kollektiva försäkringar	8,3	17,7	-8,4	9,5	-1,0	11,0	-20,4	4,6	2,0

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto kvartalsvis, 2003 kv. 2 - 2005 kv. 2

Nyupplåningen var klart högre än nysparandet under 2004, i synnerhet under 4:e kvartalet. Detta mönster har fortsatt under första halvåret i år och har blivit än mer uttalat under det andra kvartalet. Som framgår av diagrammet är de kvartalsvisa variationerna stora och oregelbundna – bägge kurvorna byter ofta riktning varje kvartal. Utvecklingen mellan enskilda kvartal ska därför tolkas med viss försiktighet. Icke desto mindre kan noteras att nysparandet netto har varit negativt samtliga kvartal utom ett de senaste två åren.

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden

	2003			2004				2005	
Miljarder kronor	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Försäkringssparande, individuellt*	11,1	9,5	12,0	13,6	13,1	9,7	11,7	1,4	4,4
Aktier	1,1	-3,4	5,2	1,0	-2,6	-1,5	-3,7	-2,1	0,0 ****
Fonder	6,5	7,2	7,7	6,0	5,0	4,6	5,6	2,7	0,6
<i>Därav svenska fondandelar</i>	<i>2,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,0</i>	<i>3,1</i>	<i>2,8</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>2,2</i>	<i>-0,9</i>
<i>Därav utländska fondandelar</i>	<i>4,4</i>	<i>4,1</i>	<i>4,7</i>	<i>2,9</i>	<i>2,2</i>	<i>4,0</i>	<i>5,1</i>	<i>0,5</i>	<i>1,4</i>
Bankinlåning**	16,4	19,1	-20,0	7,1	13,0	17,8	-21,1	23,3	19,9
Obligationer	-6,1	1,2	5,7	-4,0	-0,4	-1,6	13,9	-1,3	8,1
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	0,9	0,1	5,0	-4,6	1,8	0,1	3,0	-2,1	0,9
Övriga finansiella tillgångar***	-1,0	-0,6	-0,4	-8,2	-1,0	0,0	0,0	0,4	0,5
Totalt	28,9	33,2	15,3	10,8	29,0	29,1	9,3	22,3	34,4

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

****) Kundlikvidfordringar

*****) Nysparandet i aktier finns inte tillgängligt under den senaste perioden.

Beträffande nysparandets fördelning mellan olika sparformer kan noteras en kraftig nedgång i individuellt försäkringssparande under de två första kvartalen 2005. En förklaring är att arvs- och gåvoskatten avskaffats, vilket inneburit omplacering till andra sparformer. En nedgång i nysparandet i fonder kan noteras under andra kvartalet 2005; för första gången på två år är nysparandet i svenska fondandelar negativt. Nysparandet på bankkonto är på en högre nivå under de två första kvartalen i år jämfört med motsvarande period föregående år. Nysparandet i obligationer har varierat kraftigt mellan kvartalen de två senaste åren. Under andra kvartalet har en tydlig uppgång skett. Skillnaden mellan årets första och andra kvartal förklaras till stor del av hur inlösen och emission av premieobligationer fördelats över tiden.

Hushållens finansiella portfölj

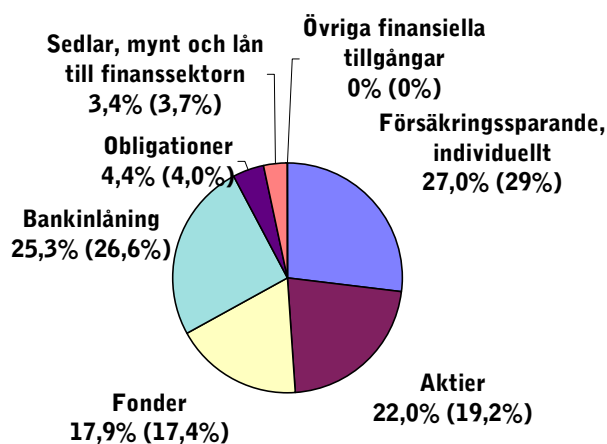
Hushållens finansiella portfölj

	2001	2002	2003	2004	2005				
Miljarder kronor	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Försäkringssparande, individuellt	639	576	597	610	624	633	645	646	651
procent	30	31	29	29	29,0	29,1	28,9	28,3	27,0
Aktier	418	286	367	412	413	413	446	461	530
procent	20	15	18	19	19,2	19,0	20,0	20,2	22,0
<i>Därav svenska aktier</i>	352	241	313	354	354	356	391	403	466
<i>procent av aktier</i>	84	84	85	86	86	86	88	87	88
<i>Därav utländska aktier</i>	66	45	54	58	59	57	56	59	64
<i>procent av aktier</i>	16	16	15	14	14	14	12	13	12
Fonder	413	284	349	373	375	374	390	404	432
procent	19	15	17	18	17,4	17,2	17,5	17,7	17,9
<i>Därav svenska fonder</i>	355	231	276	298	300	295	305	318	346
<i>procent av fonder</i>	86	81	79	80	80	79	78	79	80
<i>Därav utländska fonder</i>	57	53	73	75	75	79	85	86	86
<i>procent av fonder</i>	14	19	21	20	20	21	22	21	20
Bankinlåning*	484	521	550	558	572	589	568	591	611
procent	23	28	27	26	26,6	27,1	25,4	25,9	25,3
Obligationer	97	95	102	91	86	85	98	97	105
procent	5	5	5	4	4,0	3,9	4,4	4,3	4,4
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	83	81	85	79	81	81	84	81	82
procent	4	4	4	4	3,7	3,7	3,7	3,6	3,4
Övriga finansiella tillgångar	8	3	10	1	0	0	0	1	1
procent	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 142	1 847	2 059	2 124	2 150	2 176	2 231	2 282	2 413
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Anm.: ”utländska aktier” avser aktier som köpts eller sålts på svensk marknadsplats

Hushållens finansiella portfölj 30 juni 2005 (30 juni 2004)

Under ett enskilt kvartal sker normalt sett inga större förändringar avseende fördelningen i hushållens finansiella portfölj. Försäkringssparandet (individuellt), bankinlåningen och aktietillgångarna utgjorde nära 75 procent av hushållens totala finansiella portfölj under det andra kvartalet.

Störst förändring mellan halvårsskiftet i år och motsvarande period 2004 uppvisar direktägandet i aktier som i juni i år utgjorde 22 procent av hushållens finansiella portfölj, en ökning med nära 3 procentenheter.

En annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet minskade det aktierelaterade sparandet från dryga 60 procent till 42 procent i slutet av 2002¹. Under 2004 och 2005 har det skett en tydlig uppgång - från 45 procent till 50 procent - av det aktieanknutna sparandet. Detta avspeglar de stigande börsvärdena.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

	2001	2002	2003	2004				2005	
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Miljarder kronor									
Aktiesparande ^{*)}	1117	712	861	932	939	940	992	1020	1115
procent av portfölj	58	45	46	47	47	47	47	48	50
Räntesparande ^{**)}	797	875	998	1050	1056	1073	1097	1096	1121
procent av portfölj	42	55	54	53	53	53	53	52	50
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

^{**)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

	2001	2002	2003	2004				2005	
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Miljarder kronor									
Direktägda aktier	418	286	367	412	413	413	446	461	530
Total aktieportfölj ^{*)}	1117	712	861	932	939	940	992	1020	1115
Andel av total aktieportfölj, procent	37	40	43	44	44	44	45	45	48

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

¹ Det ska noteras att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter ett kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter varje kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler.

Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB: s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product____7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product____7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström

08-787 80 80

hans.backstrom@fi.se

Helena Öström Nimander

08-787 82 17

helena.nimander@fi.se

SCB:

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se

Christina Ekblom, ekonom

08-506 944 89

tina.ekblom@scb.se